(ד) **רשב"א** גרים מכל מתנותיכם תרימו דתיירי בתרומה גדולה אכסניא • חיילות מלכי ישראל שמטילין לחם על בני העיר לזון והוו לכל מכל מעשרותיכם *תרימו בתרומת מעשר קמיירי: **שקדימו בשבלין** • לתרומה גדולה

ומה רלוים • מפרש ריב"ל מה רלוים לחלק בין הקדימו בכרי לבין הקדימו בשבלין אימא בהקדימו בכרי כמי פטור מתרומה המוסר הוא נותן מעשר ראשון לוי והכהן הלוי וקדמו תורה אור כדי שלא יחסרנו כהן אחד מכ' גדולה הוא"ל והוקבע עדיין למעשר וקרא דמכל מתנותיכם אתי לחיובי בראשה פני הבית אבל לא יתכן לפרש הלוי ומה רלוים דימא ליפכא לחייב הקדימו בשבלין ולפטור הקדימו בכרי דלוין זו סברא:

וקא משמע לן דלוין תומס מעכב • ול"ת אמאי לא פטיר מהכא בפרק הזהב (צ"מ דף כ"ד) דלוין תומס מעכב וי"ל משום דאיכא למידחי ולאוקומי כשנתן התומס ואף על גב דמילתא דפטיר היא לגבי מעשר ראשון נקט מעשר שני:

שפראו על גב אסימון • פ"ה מעה בלא טורה והא דמחללין מעשר שני על אסימון לר' יוסף טפי ממעות הניתנין לסימן לבית המרקח בפרק הזהב (צ"מ דף מז:) הייט משום דאסימון עשוי במשקל ורוחב כדאי ואינו מתוסר אלא טורה ובדבר קל יעבינו כמה מהם וקשה לר"ת בפרק במה אשה (שבת דף סה:) אמר לי משום טרחא ליעבד לה פולסא משמע דיש עליו טורה ובהזהב אמר מאי אסימון פולסא ול"ל לפ"ה דקרי אסימון לכל דבר שאינו עשוי כהלכתו או של כסף ואין עליו טורה או של עץ ויש עליו טורה:

ונתן הכסף וקם לו • ואף על גב דבעלמא שוה כסף ככסף הכא איכא מיעוטא דדרשינן הלי קרא בכלל ופרט וכלל וכן משמע בבכורות דתנן בפרק יש בכור (דף מ:) אין פודין לא בעבדים כו' ולא בהקדשים ומפרש בגמרא ולא הקדש בכל אלו וגבי בכור דריש בכלל ופרט וא"ת דאמרינן במעילה (דף י:) בוגין בחול ואח"כ מקדישין אלמא מחללין מעות הקדש על הבנין וי"ל דלענין זה חשיב תלוש ונבסוף חברו תלוש אי נמי התם חשיב תלוש מפי כיון דאי לא קדיש עומד לאלישה:

באן בעירובי תחומין • פ"ה עירובי תחומין אקטיי שביתה הוא וקמן לא אלים למיקני • וקשה דבפרק בתרא דמעילה (דף כא:) אמר גבי אלא ביד חרש שוטה וקטן עשה שליחותו בעל הבית מעל ופריך והא לאו בני שליחות נינהו ומשני עשאוהו כהתיא דנתנו על הפיל והוליכו על הקוף והוליכו הרי זה עירוב אלמא איתעביד שליחותייהו הכא נמי איתעביד שליחותייהו אלמא אפילו על הקוף ופיל הרי זה עירוב ועוד לפירושו משמע דאי הוה אלים למיקני הוה מהימני ליה והוי עירוב וא"כ היכי פריך בסמוך ודילמא לא ממטי ודלמא לא שקיל מיניה דכיון דמהימני ליה ממטי ליה ואי לא שקיל מיניה יחזור לכן נראה לפרש דעירובי תחומין הוא"ל ותסמכוה אקרא חמירי ולא הימנוהו רבנן ולא הוי עירוב אם לא בעומד ורואהו והכא דמעילה דנתנו על הקוף הוי עירוב נמי בעומד ורואהו דכשאינו עומד ורואהו לא הוי עירוב כדאיתא בשמעתין נתנו לקוף והוליכו אין זה עירוב ולכך קתני במעילה על הקוף משמע דאינו עומד ורואהו לא הוי עירוב כדאיתא בשמעתין קתני לקוף משמע דסומך עליהם ואף על גב דבפ"ק דפסחים (דף ז:) אמר גבי בדיקת חמץ המנינהו רבנן בדרבנן הייט בבית שלהם דרמי עליהו אבל שליחות איכא למימר דמיימאי וכעין זה פ"ה לקמן גבי חזקה על חבר וכירושלמי נמי מחלק בין אמר לא וערב בין אמר לא ואערב לך:

וליחוש דילמא לא שקיל מיניה כדאמר רב יחיאל • וא"ת מאי קא פריך ומאי קא משני הא מדיוקא דמתני' שמעינן דחזקה שליח עושה שליחותו דקתני ביד חרש שוטה וקטן אין זה עירוב הא ביד פיקח הרי זה עירוב וי"ל דהתם סומך עליו לגמרי אבל הכא שאמר להם לקבל מהם דלא סמיך עליו בכל השליחות ממנו ולא עביד משום הכי פריך ומשני דאפילו הכי חזקה שליח עושה שליחותו • ותיר דרב חסדא וכו' • וא"ת אמאי לא אימר מילתייהו אמתניתין דהכי נמי צריך לשנויי אמתניתין י"ל דס"ל דטעם דמתניתין דאין זה עירוב לאו משום דלא מהימני אלא משום דלא אלימי למיקני (ה) תחומין והשתא לא קשה מידי אמתניתין דמהימני להו מובריתא *)דקתני אפי' לפיל הוי עירוב לא שמיע להו ומתניתין דמעילה לשנויי שיטת אחרינא דמשני התם דעשאוהו כמתנן של זיתים דהא דיתא ליה חשיב כמעשה:

[ע"ש כה. פתוס' ד"ה נתנו וכו'] רב

מעשרותיכם בתרומת כל"ל ותינת תרימו ממתק: (ה) ר"ה והיכא וכו' דלא אלימי למיקני שביתה והשתא:

ואת אכסניא (ה) דמאי אמר רב הונא תנא בית שמאי אומרים אין מאכילין את העניים דמאי ובית הלל אומרים מאכילין את העניים דמאי: ובמעשר ראשון שנטלה כו': פשיטא? לא צריכא שהקדימו בשבלין ונטלה ממנו תרומת מעשר ולא נטלה ממנו תרומה גדולה ובדר' אבהו אמר ריש לקיש-דאמר ר' אבהו אמר ריש לקיש **מעשר ראשון שהקדימו בשבלין פטור מתרומה גדולה שנאמר והרמותם ממנו תרומת ה' מעשר מן המעשר מעשר מן המעשר אמרתי לך ולא תרומה גדולה ותרומת מעשר מן המעשר א"ל רב פפא לאביי *אי הכי אפילו הקדימו בכרי נמי א"ל עליך אמר קרא (כל) מכל מעשרותיכם תרימו את (כל) תרומת ה' ומה ראית האי אידגן והאי לא אידגן: ובמעשר שני והקדש שנפדו: פשיטא? לא צריכא שנתן את הקרן ולא נתן את החומש וקמ"ל דאין החומש מעכב: אבל לא בטבל: פשיטא? לא צריכא בטבל טבול מדרבנן וכגון שזרעו בעציץ שאינו נקוב: ולא במעשר ראשון שלא נטלה תרומתו: פשיטא? לא צריכא שהקדימו בכרי ונטלה ממנו תרומת מעשר ולא נטלה ממנו תרומה גדולה מהו דתימא כדאמר ליה רב פפא לאביי קמ"ל בדשני ליה: ולא במעשר שני והקדש שלא נפדו: פשיטא? לא צריכא שפראו ולא פראן כהלכתן: מעשר-שפראו על גב *)אסימון ורחמנא אמר יוצרת הכסף *כסף שיש עליו צורה, הקדש-שחיללו על גב קרקע ורחמנא אמר *ונתן הכסף וקם לו: **מתני'** השולח עירובו ביד חרש שוטה וקטן או ביד *מי שאינו מודה בעירוב, אינו עירוב ואם אמר לאחר לקבלו ממנו הרי זה עירוב: **גמ'** וקטן לא והאמר רב הונא קטן גובה את העירוב? לא קשיא באן בעירובי תחומין באן בעירובי חצירות: או ביד מי שאינו מודה בעירוב: מאן? אמר רב חסדא כותאי: ואם אמר לאחר לקבלו הימנו הרי זה עירוב: ולילמא דילמא לא ממטי ליה? דאמר רב חסדא בעומד ורואהו ה"נ בעומד ורואהו, ולילמא דילמא לא שקיל מיניה? דאמר רב יחיאל חזקה *שליח עושה שליחותו הכא נמי חזקה-שליח עושה שליחותו והיכא איתמר דרב חסדא ורב יחיאל? אהא אתמר דתניא *נתנו: לפיל והוליכו, לקוף והוליכו אין זה עירוב, ואם אמר לאחר לקבלו הימנו הרי זה עירוב ולילמא דילמא לא ממטי ליה? אמר רב חסדא בעומד ורואהו, ולילמא דילמא לא מקבל ליה מיניה? אמר רב יחיאל חזקה שליח עושה שליחותו. אמר רב נחמן בשל תורה אין חזקה-שליח עושה שליחותו בשל

*)[כסף שאין עליו צורה מלשון סומא שאין לו מיניסי עינים]

מסורת השש"ס

* ע"ז תוס' [ע"ז יג: ד"ה ואת האכסניא]

עין משפט נר מצוה

נו א מיי' פ"ג מהל' תרומות סל"ו יג טור י"ד סימן שלא:

נז ב ג מיי' פ"ז מהל' מעשר עינוכין הלכה כב סמג עשין ל עוש"ע י"ד סימן תע סעיף ח:

נח ד מיי' פ"ל מהל' מעשר עינוכין הלכה עז סמג שם עוש"ע י"ד סי' שם סעיף י:

נט ה ו מיי' פ"ו שם הלכה כב סמג שם עוש"ע י"ד סימן תע סעיף ח:

ס ז מיי' פ"ד מהלכות תרומות הלכה ו:

רבינו חננאל

דלית ביה עובי המרדע אי הכי לית ליה אורחא למטאה אמאי אמרי רבנן ואמרינן רבנן סברי אסור בית שביתה באיסורי הנאה שנמצא נהנה מהן ואקשינן וכי ר"י שרי ליהנות מאיסורי הנאה ופרקינן דכ"ע אסרי ליה (פת) [בית] באיסורי הנאה והכא בדרבא מצות לא ליהנות ניתנו פליגי • דברי רבא מפורשין בשחיטת חולין פרק בסוי הדם בסופו וכ"ע כרב יוסף סבירא להו דאמר אין מערבין אלא לדבר מצוה דדייקינן מסתני' כל איש ילך לבית האבל ולבית המשתה • רבי יהודה סבר הקונה שביתה בעירוב במקום איסורי הנאה שרי דלא נמצא נהנה מן האיסור דעירוב זה מצוה היא • ואית ליה הא דרבא דאמר מצות לא ליהנות ניתנו • נרסי' בר"ה פרק ראורו ב"ד וכל ישראל בענין התוקע בשופר של עולה ובשופר של שלמים ואסיק' הדר אסר רבא אהר זה ואהר זה מצות לאו ליהנות ניתנו • רבנן לית להו דרבא דתנאי היא • ניסא דרבא תנאי היא • רשינן לא כ"ע אית להו לרבא ובדרב יוסף פליגי דאמר בתחלת פרק כיצד משתתפין בתחומין אין מערבין אלא לדבר מצוה ואקשינן תוב ניסא הא דרב יוסף תנאי היא ושנינן לא כ"ע אית להו דרב יוסף הכא בהא פליגי ר' יהודה סבר כיון דקנה ליה עירוב אסורי מסתא דעתא דההוא כבר • ואי אבד ליה לא אכפת ליה חלכך לאו הנאה אית ליה כד מנטרא בקבר ולפיכך שרי ולא מתרצי מאיסורי הנאה ולא מידי • ורבנן סברי אפ"ה בתר דקנה עירוב ואיתעביד לה מצות ביהא ליה דמינתר האי כבר בקבר ואי אצטריך לה אכיל לה דאשתכח דקא מתרצי מן הקבר בתר דאתעביד לה מצות עירוב הלכך אסרי: מערבין בדמאי דהא חזי ליה בב"ה דאסרו מאכילין את העניים דמאי ואי בעי מפקר לכולהו נכסי וחזו ליה • *) ירושלמי לכתן בבית הפרס ועתה אפי' בבית הקברות ראוי לעבור על השבות. וכ"ש ראוי הוא ליכנס בשדרה תיבה וסגדל ולעשות לו חור פתוח מספת(ולחטוב ובקיסם)(ולחטוב בקיסם) ולאכול • ובמעשר ראשון כו' **) וכבר פירשנוה השולח עירובו ביד חש"ו אינו עירוב אוקימנא בעירובי תחומין אבל בעירובי חצרות קי"ל כרב הונא דאמר קמן גובה את העירוב מאן אינון

נוטא
שיטת ריבוי בין אנשים שאינם בני ברית אינו ריבוי

מבנה
תשובות בענין שאינם לאחר זקנה ראוי (מן הקטן) ולרבה עזיז

נוטא/מבנה
האם אחרינן תנוקי שיטת עוטה שיחוטי א) בגטן תורה
ב) בגרגרן
מאי רב נחמן ובי שיטת בגל תורה

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואת כתכסניא דמאי ואמר רב הונא: (ב) שם אמר קרא תרימו את תרומת ה' מכל מעשרותיכם ומה רלוים: (ג) רש"י ד"ה מכל וכו' בלויים כתיב תרימו תרומת ה' מכל מעשרותיכם אפילו תרומה גדולה: (ד) תוס' ד"ה רבא"ל גרים צריך לתתמיל תרימו את תרומת ה' דבא"ל גרים וכו' מכל והשתא:

גליון השש"ס תוס' ד"ה כאן • ואע"ג דכפ"ק דפסחים • כתי' כתבתי לתמוה דהתם מפרידים שנדקו ומתמיהים להם בדרבנן וכ"ע י"ל דאם כתו ואמרו כתמנו בעירוב נאמנים אבל הכא הא לא מיירי מז אלא שנלתה לערב דבוה אפי' בשולה לגדול צריכים לבא עליה מדין חזקה שליח עושה שליחותו וכך חזקה לא אמרינן בקמן ובע"ג : תוס' ד"ה והיכא וכרייתא דמעילה וכו' • בעיי לא ידענא מאי קושיא הא י"ל דזהו מפסם פשיטא להש"ס דקוף ופיל לא מהמיני : דכי ירושלמי אלו שייך למעלה קודם ד"ה משרבין. **) אולי ל"ל כר"ח אמר ר"ל שהקדימו בשיטלין וכבר פירשנוה כל"ל ואולי פירש כן בפ"ו על בכרות דף מ"ז ע"ב :